
shrIchaNDIrahasyaM

श्रीचाण्डीरहस्यम्

Document Information

Text title : chaNDIrahasya by nIlakaNThadIkShita

File name : chaNDIrahasyanIlakaNThadIkShita.itx

Category : devii, devI, durgA, nIlakaNThadIkShita

Location : doc_devii

Author : Nilakantha Dikshitar

Proofread by : Surya Maruvada, Ruma Dewan

Latest update : June 5, 2022

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

June 5, 2022

sanskritdocuments.org

श्रीचाण्डीरहस्यम्

यश्छक्तिवेशसङ्कर्षणपात्रभाव-

मात्रादपि द्रुडिणशौरिमधेश्वराणाम् ।

प्राप्तो यद्वि श्रुतिशतैः परमात्मभाव-

स्तामम्भ देवि भवती किमिति स्तुवन्तु ॥ १ ॥

कृत्वा मुष्णं पशुपतिर्भवती किलैकां

निर्माति पालयति छन्ति जगन्ति देवः ।

तज्जामिताविपरिवृत्तिः कृते तमेव

शम्भुं मुष्णं कृतवती भवतीति मन्ये ॥ २ ॥

विश्वं नियच्छति विशङ्खलयेष्टितो यः

सोऽपि त्वया नियमनीय इति स्फुटं नः ।

वैवस्वतं चिकुरभावशुषं यदम्भ

अध्नासि वेष्टिकभरीत्रयनादिभेदैः ॥ ३ ॥

भ्रूडिकुराणि भुवनानि तव भ्रुवौ य

सन्ध्यात्मिके इति गृणन्ति यतोऽत एव ।

कर्माणि मातरितराणि करोतु मा वा

सन्ध्यां पुनर्भजत एव समस्तलोकः ॥ ४ ॥

जाता दृशो जननि पावकतेजसैव

तिस्त्रस्तवेत्यपि किमागमबोधमेतत् ।

पापान्यपाङ्गवलयैः परिमार्जतीनां

तासां य पावकपटे विशिङ्कित्सते कः ॥ ५ ॥

मूल्यं न यस्य भुवनानि यतुर्दृशापि

मुक्ताङ्गलं वडति तत्तव नासिडेति ।

चित्रीयते किमपि येतसि मे न मातः

किं राजराजपदवीं भजतामलभ्यम् ॥ ६ ॥

नासाधिकारमिड गन्धवडात्मकत्वं

देवि श्रुती स्वयमपाडरतां भवत्याः ।

सर्वाः श्रुतीरपि तु सा स्ववशे यकार

किं दुर्लभं त्रिषु जगत्सु धनेश्वराणाम् ॥ ७ ॥

प्राग्यो जगज्जननि ये पतयः प्रजानां

ते देवि संववृतिरे दशनात्मना ते ।

नो येतदन्तिकतले रसनाग्रभागे

किं भारती वसति किङ्करतां गतेव ॥ ८ ॥

स्वेनात्मना मुररिपुर्दनुजैर्विगृह्य

वारान् कतीड न अमार पराङ्मुभत्वम् ।

ओजायितुं स निरपायमुपायवेदी

आड्यात्मना परिणतो नियतं भवत्याः ॥ ९ ॥

वर्षन् करो मडिषमर्दनि ते वसूनि

प्रस्तूयतां कविजनैर्न ममाद्भुतं तत् ।

आसादित्ता वसुभिर्ङ्गुलिता यदीया

कस्तस्य शंस वसुवर्षविधौ प्रयासः ॥ १० ॥

सोमेऽमृतं कतिथिदेव पुरा लभन्ते

तल्लभ्यमस्तु जगतामिति तर्कयन्त्या ।

नीतः पयोधरदशां स शिवे त्वया य-

दस्माद्दृशाभयमर्कितभाग्ययोगः ॥ ११ ॥

अङ्मर्षिशापभवया त्रपया मडत्या

प्रागास्त यः क्वयन देवि सरस्यदृश्यः ।

नूनं स ओष विभुधाधिपतिर्भवत्याः

प्राप्तो वलङ्गापदवीमधुनाप्यदृश्यः ॥ १२ ॥

पादौ अमूव तव पद्मभवस्ततः किं

आड्यात्मना परिणनाम डरिस्ततः किम् ।

सिद्धा नितम्भविधया वसुधा यदा ते

सिद्धस्तदा पुरडरस्य मनोरथोऽयम् ॥ १३ ॥

यद्धारुणं कथितमूरुयुगं सज्ज-

भिन्दीवरच्छदसकान्ति न वारुणं तत् ।
 प्रायेतसं तद्विड वार्णयितुं क्षमेत
 प्रायेतसं कविकुलप्रथमं विना कः ॥ १४ ॥
 वङ्गैरङ्गत्रिमवयांसि वडन् विषण्णो
 वेधाश्चिरं विपरिणाम्य पदात्मना ते ।
 सन्धार्यतेऽद्य शिरसा सकलैरभीभिः
 क्लिष्टश्चिरात् किमुपयातु न जातु षडम् ॥ १५ ॥
 बाह्यं तमो डरति यस्तपनः कथञ्चि-
 त्याद्यौ तवाङ्गुलितयाम्बु भङ्गन् स अवे ।
 अन्तस्तमांसि य डरत्यतिदुर्दराणि
 किं सेन्यसेवनविधिर्न करोति पुंसाम् ॥ १६ ॥
 देवेषु वासवमुष्पेषु निजं निधाय
 शक्तिं यदम्बु समये पुनरत्राडीस्त्वम् ।
 कर्पूरभाजननयाधधुनापि ते ते
 कीर्तिं वडन्ति कियतीमपि तावतैव ॥ १७ ॥
 तेजोसि य प्रडरणाणि य यानि यानि
 देवेषु देवि निहितानि पुरा भवत्या ।
 तान्येव निष्कलतराणि तदाश्रितानि
 त्वत्स्वीकृतानि क्लवन्ति बभूवुरित्यम् ॥ १८ ॥
 शत्या यथा द्विविधरा अतिशेरोऽस्मान्
 सा य त्वमित्यवगतः सकलैश्च तन्त्रैः ।
 किं त्वं विचारकुशलैरसि सेवनीया
 किं देवतास्तव ऋणुषदशां प्रपन्नाः ॥ १९ ॥
 धन्द्रं यजन्तु तव गर्भमुपासते ते
 वह्निं यजन्तु नयने तव तर्पयन्ति ।
 भानुं नमन्तु विनमन्ति पदाम्बुजं ते
 सर्वं जगन्ननु समर्थति सर्वथा त्वाम् ॥ २० ॥
 केचित् प्रतीकमितरे तु समग्ररूप-
 माराधयन्ति तव ये पुनरास्तिकाः स्थुः ।
 नास्तिऽथवादनिरता नरके पतन्तो-

ऽप्यम्भ स्तुवन्ति सिङ्कुरात्मकमन्तकेन ॥ २१ ॥

शौरिं विबोध्य समराय तमुद्यमय्य
 व्यामोख्य दानववरौ कृतसंविधाना ।
 मातस्त्वमेव मधुडैटभयोर्निडन्त्री
 शार्ङ्गी कृते भवति शस्त्रपदाभिषिक्तः ॥ २२ ॥

द्वैत्यौ वरं वितरतो निजनाशरूपं
 द्वैत्यारये त्रिजगतां वरदो वरार्थी ।
 एत्थं प्रयोदितधियां क्षममीश्वरत्वं
 वृत्तेषु किं न सयिवोऽपि नृपं नियुङ्क्ते ॥ २३ ॥

न्यस्तं यदा शिरसि पादतलं भवत्या
 लब्धं तद्वैव मछिषेण परं पदं ते ।
 उन्तुं पुनर्यद्विदमादद्विषे त्रिशूलं
 तत्ते जगज्जननि सङ्गरसम्भ्रमेण ॥ २४ ॥

कस्त्वां रणे जयतु कस्तव उन्तु दर्पं
 को वास्तु ते प्रतिभटो भविता पतिः कः ।
 द्वैत्यं प्रतारयितुमेव कृतोऽभ्युपायो
 देवं न विस्मृतवती भवती भडेशम् ॥ २५ ॥

थण्डिः द्विषस्तव निपेतुरपेतकृत्या-
 श्चाऽऽट्टुडासनिनद्वैरिति नाद्भुतं नः ।
 दृष्टक्रियस्त्रिषु पुरेषु तवाप्रसिद्धो
 मन्दस्मितार्धमछिमा न छि मादृशानाम् ॥ २६ ॥

कर्माणि यानि दश ते जननीषणानि
 कल्याणदानि भजतामभिजनतां वा ।
 तैरेव विश्वमभिलं परिवृत्तिभेदै-
 र्भद्रासि मुग्धसि य कुञ्चिकयेव यन्त्रम् ॥ २७ ॥

अन्वासितं हरिहरद्रुडिणैः सदाद्वै-
 र्जामातृभिस्तनुभवैर्दुडितुः सुतैश्च ।
 अग्रोपवेशितजगज्जननीसमाज-
 माराधये जननि रूपमनुत्तरं ते ॥ २८ ॥

सर्वानुक्रम्यनपरं स्वकृतोपदेशैः

सार्वज्ञगर्वशमनं तरुणोन्मुमौलेः ।

सत्त्वैकसारमकृतोक्तिपथानुसारं

सारस्वतं वपुश्चिदं तव चिन्तयामः ॥ २९ ॥

नन्दात्मजेति ननु वर्षसि उमराशिं

शाकम्भरीति शमयस्युदरोपसर्गान् ।

योगीश्वरीति परिहृत्य भयानि भक्तान्

मातेव पाययसि कामदुधौ स्तनौ ते ॥ ३० ॥

छञ्छात्मिका पुरउरस्य विद्यात्मिका य

शक्तिस्त्रिलोकविदिते न हि तत्र शङ्का ।

ते यार्थिते जनयतः किल यत्प्रसादं

तामाश्रये भगवतः कृतिशक्तिमाभ्याम् ॥ ३१ ॥

त्वं येतनासि हृदयं त्वमसि प्रजानां

त्वं वृत्तयो धृतिमतिप्रमुखास्तदीयाः ।

कैः साधनैरभिमुभीकराणं तव स्यात्

स्वेनैव देवि द्यसे यदि तद्दयेथाः ॥ ३२ ॥

त्वत्पूजनं यद्विड जानदजानदूर्ध्वं

मातश्चकार्यं मडती किल यातुरीयम् ।

जानदृभिरेव भवती यदि पूजनीया

लुप्येत पूजनकथैव जगत्त्रये ते ॥ ३३ ॥

यावत्परत्वमभिलागमभोधितं ते

तावत्ततः शतगुणं य सुप्राश्रयासि ।

वेदास्त्वदर्शनविधानपरा हि नो ये-

दम्भ स्युरब्धितरणोक्तिवदप्रमाणम् ॥ ३४ ॥

प्राज्ञानभिज्ञसुलभां परिपूर्णशक्ति-

मव्याजभूतकरुणापरिणामरूपाम् ।

अम्भां मनागपि मनस्यवलम्बमाना

धीरा न भिष्यति कथञ्चिदितोऽमुतो वा ॥ ३५ ॥

अत्यर्थनीयमपिलं भवदाश्रिताना-

मत्यर्थितं प्रथममेव हि देवसङ्घैः ।

अम्ब स्मरन्सङ्कलयाभ्यवशिष्टमायु-

रङ्गानि ते भुवनमङ्गलमङ्गलानि ॥ ३६ ॥

एति श्रीनीलकण्ठदीक्षितविरचितं चाण्डीरहस्यं सम्पूर्णम् ॥

Proofread by Surya Maruvada, Ruma Dewan

——
shrIchaNDIrahasyaM

pdf was typeset on June 5, 2022

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

